

[Domovská Stránka](#) > ... > [Podanie Na Súd](#) > [Kde a Ako](#) > [Zákony Ktovej Krajiny Platia?](#) > Spain

Zákony ktorej krajiny platia?

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španielsko

1 Fuentes del Derecho positivo

1.1 Vnútroštátne normy

Väčšina pravidiel týkajúcich sa kolízie právnych poriadkov je obsiahnutá v úvodnej hlave Občianskeho zákonníka (články 9 – 12). Uplatniteľné právne ustanovenia sú uvedené aj v niektorých osobitných zákonoch, ako napríklad v zákone o medzinárodnom osvojení.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Pokiaľ ide o rozhodné právo, v Španielsku sú v súčasnosti účinné tieto nariadenia EÚ:

- nariadenie č. 1346/2000 o konkurznom konaní,
- nariadenie č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I),
- nariadenie č. 864/2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (Rím II),
- nariadenie č. 1259/2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku (Rím III),
- nariadenie č. 650/2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1191 zo 6. júla 2016 o podporovaní voľného pohybu občanov prostredníctvom zjednodušenia požiadaviek na predkladanie určitých verejných listín v Európskej únii a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012. Uplatniteľné od 16. februára 2019.

Španielsko je aj zmluvným štátom niekoľkých dohovorov týkajúcich sa kolízie právnych poriadkov. Ide najmä o tieto dohovory:

- Mníchovský dohovor z 5. septembra 1980 o právnych predpisoch uplatňovaných na priezviská a mená,
- Haagsky dohovor z 19. októbra 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa,
- Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť,
- Haagsky dohovor z 5. októbra 1961 o rozhodnom práve pre formu závetov,
- Haagsky dohovor zo 4. mája 1971 o práve použiteľnom na dopravné nehody,
- Haagsky dohovor z 2. októbra 1973 o rozhodnom práve pre zodpovednosť za výrobky.

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Pokiaľ ide o rozhodné právo, v súčasnosti platí Dohovor medzi Španielskym kráľovstvom a Uruguajskou východnou republikou o kolízii právnych predpisov týkajúcich sa vyživovacej povinnosti a uznávania a výkonu súdnych rozsudkov a zmierov týkajúcich sa výživného, ktorý bol podpísaný v Montevideu 4. novembra 1987.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

V článku 12 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že „súdy a orgány uplatnia ex officio pravidlá týkajúce sa kolízie právnych poriadkov v španielskom práve.“

2.2 Spätný odkaz

V článku 12 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že odkaz na cudzie právo sa považuje za odkaz na hmotné právo, bez ohľadu na spätný a ďalší odkaz (renvoi) kolíznych noriem na iné právo, ktoré nie je španielske. Akceptuje sa teda len spätný a ďalší odkaz prvého stupňa.

Spätný a ďalší odkaz druhého stupňa nie je prípustný s výnimkou zmeniek, šekov a dlžobných úpisov, pokiaľ ide o spôsobilosť vstúpiť do takéhoto druhu záväzkov.

Ak je uplatniteľné nariadenie EÚ alebo medzinárodný dohovor, pri spätnom a ďalšom odkaze sa uplatnia osobitné pravidlá týchto nástrojov.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

V španielskom práve neexistuje všeobecné pravidlo pre prípady zmien okolností, ktoré sa pri kolíznej norme používajú ako kolízne kritérium. V zmysle článku 9 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa v súvislosti s plnoletosťou uvádza, že zmena kolízneho kritéria neovplyvňuje už dosiahnutú plnoletosť. Používa sa kritérium posúdenia práva, ktoré sa uplatňovalo v čase vzniku právnej situácie, a to aj v prípade, ak sa kolízne kritérium následne zmenilo.

Ak je uplatniteľné nariadenie EÚ alebo medzinárodný dohovor, v súvislosti so zmenou okolností sa uplatnia osobitné pravidlá týchto nástrojov.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

V článku 12 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že cudzie právo sa v žiadnom prípade neuplatní, ak je v rozpore s verejným poriadkom. Uplatnenie cudzieho práva je teda vylúčené, pokiaľ vedie k výsledku, ktorý je v zrejmom rozpore so základnými zásadami španielskeho práva. Zásady zakotvené v ústave sa považujú za zásadné.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Obsah a platnosť cudzieho práva musia dokázať strany, pričom súd môže na overenie použiť všetky prostriedky, ktoré považuje za potrebné. Ide o zmiešaný systém, v ktorom sa kombinuje zásada predkladania vyjadrení a preskúmania iba na žiadosť strany s možnosťou, aby sa súd podieľal na vykonávaní kontrol. Vo výnimočných prípadoch, keď nie je možné dokázať obsah cudzieho práva, sa uplatní španielske právo.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Otázka určenia rozhodného práva pre zmluvné záväzky je vo všeobecnosti upravená nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 593/2008 (Rím I). Prípady, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie Rím I, sa riešia v súlade s ustanoveniami článku 10 ods. 5 Občianskeho zákonníka, ktorý je založený na uznaní voľby rozhodného práva, za predpokladu, že si strany rozhodné právo výslovne zvolia a že toto právo má nejakú súvislosť s predmetnou

záležitosťou. V opačnom prípade sa uplatní vnútroštátne právo spoločné pre obe strany, ak sa tak nestane, uplatní sa právo štátu podľa spoločného obvyklého pobytu a ako posledná inštancia právo miesta, kde sa zmluva uzatvorila.

3.2 Mimozmluvné záväzky

Táto otázka sa upravuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 (Rím II). Vo veciach dopravných nehôd sa uplatňujú kolízne normy obsiahnuté v Haagskom dohovore z roku 1971 a vo veciach zodpovednosti výrobcu za škodu v Haagskom dohovore z roku 1973.

Otázky, ktoré nie sú zahrnuté v nijakom z uvedených ustanovení, sa upravujú článkom 10 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa prípady mimozmluvnej zodpovednosti riadia právom miesta, kde sa stala udalosť, ktorá bola ich príčinou. Nedovolené konanie bez príkazu sa riadi právom miesta, kde konateľ vykonáva hlavnú činnosť, a bezdôvodné obohatenie sa riadi právom, podľa ktorého došlo k prevodu hodnoty na obohacujúcu sa stranu.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

V článku 9 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že v týchto veciach sa rozhodné právo určuje na základe štátnej príslušnosti fyzických osôb. Obsahuje ustanovenia týkajúce sa prípadov dvojitej štátnej príslušnosti a neurčitej štátnej príslušnosti. Dvojitá štátna príslušnosť sa určuje na základe toho, či ide o dvojitú štátnu príslušnosť podľa španielskeho práva alebo dvojitú štátnu príslušnosť, ktorú španielske právo nepozná. Španielsko má zmluvy o dvojitej štátnej príslušnosti s Čile, Peru, Paraguajom, Nikaraguou, Guatemalou, Bolíviou, Ekvádorom, Kostarikou, Hondurasom, Dominikánskou republikou, Argentínou a Kolumbiou. V týchto prípadoch sa uplatňujú ustanovenia medzinárodných zmlúv, pričom ak zmluvy neobsahujú žiadne ustanovenie, prednosť má štátna príslušnosť zodpovedajúca poslednému obvyklému pobytu a v opačnom prípade poslednej získanej štátnej príslušnosti. Ak ide o dvojitú štátnu príslušnosť, ktorú španielske právo nepozná, a jedna zo štátnych príslušností je španielska, španielska štátna príslušnosť má prednosť, v prípade, ak sú obe štátne príslušnosti príslušnosťami krajín EÚ, sa však musí uplatniť zásada nediskriminácie na základe štátnej príslušnosti. U osôb neurčitej štátnej príslušnosti sa ako osobný štatút uplatňuje právo miesta obvyklého pobytu. V prípade osôb bez štátnej príslušnosti sa uplatňuje článok 12 Newyorského dohovoru z 28. septembra 1954, podľa ktorého rozhodným právom je právo krajiny, v ktorej má osoba bez štátnej príslušnosti domicil, alebo ak domicil nemá, právo krajiny jej pobytu.

Právo, ktoré sa uplatňuje na mená fyzických osôb sa riadi Mníchovským dohovorem z roku 1980. Mená a priezviská fyzickej osoby sa určujú podľa právnych predpisov štátu, ktorého je daná osoba občanom.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

V článku 9 ods. 4 Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že právo, ktoré sa uplatňuje na určenie biologických vzťahov medzi rodičom a dieťaťom, je právo obvyklého pobytu dieťaťa v čase vzniku vzťahu. Ak dieťa nemá obvyklý pobyt, alebo ak právo neumožňuje vytvorenie vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, rozhodným právom bude vnútroštátne právo dieťaťa v danom čase. Ak právne predpisy neumožňujú vytvorenie vzťahu medzi rodičom a dieťaťom alebo ak dieťa nemá štátnu príslušnosť, uplatní sa španielske hmotné právo.

Právo, ktoré sa uplatňuje na osvojenie, sa riadi osobitnými predpismi, zákonom č. 54/2007 o medzinárodnom osvojení. V článku 18 tohto zákona sa uvádza, že uzatvorenie osvojenia príslušným španielskym orgánom sa bude riadiť španielskym hmotným právom, ak má osvojené dieťa v čase osvojenia trvalý pobyt v Španielsku alebo ak bolo, alebo bude do Španielska odvedené na účel pobytu v Španielsku.

Obsah vzťahu medzi rodičom a dieťaťom, či už biologického alebo na základe osvojenia, a výkon rodičovských práv a povinností sa určuje v súlade s Haagskym dohovorem z 19. októbra 1996. V článku 17 tohto dohovoru sa uvádza, že výkon rodičovských práv a povinností sa riadi právom štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

Na uzatvorenie manželstva a dôsledky manželstva sa vzťahujú isté pravidlá. Pokiaľ ide o formu sobáša, v Občianskom zákonníku sa stanovuje, že v rámci Španielska alebo mimo neho sa môže sobáš uzatvoriť: 1. pred sudcom, starostom alebo úradníkom ustanoveným Občianskym zákonníkom; 2. podľa náboženských obradov

prípustných podľa zákona. Ďalej sa v ňom uvádza, že Španieli môžu uzatvoriť manželstvo mimo Španielska spôsobom, ktorý je stanovený v práve miesta sobáša. Ak sú obe strany cudzinci, môžu sa zosobášiť v Španielsku v súlade s rovnakými ustanoveniami ako Španieli alebo v súlade s ustanoveniami osobného štatútu jedného z nich. Spôsobilosť na uzatvorenie manželstva a súhlas podliehajú vnútroštátnemu právu oboch manželov (článok 9 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Podľa článku 9 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa dôsledky manželstva riadia spoločným vnútroštátnym právom manželov v čase uzatvorenia manželstva. Ak spoločné vnútroštátne právo neexistuje, riadia sa osobným štatútom alebo právom krajiny, v ktorej má jeden z manželov obvyklý pobyt a ktoré si spoločne zvolia prostredníctvom úradného aktu vykonaného pred uzatvorením manželstva. Ak k takejto voľbe nedošlo, uplatňuje sa právo krajiny, v ktorej majú bezprostredne po sobáši spoločný obvyklý pobyt, v opačnom prípade právo miesta, kde sa konal sobáš.

Rozluka a rozvod sú upravené v nariadení č. 1259/2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku (Rím III). V článku 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa stanovuje, že anulovanie manželstva sa upravuje právnym predpisom krajiny sobáša.

V španielskom medzinárodnom práve súkromnom neexistuje žiadne ustanovenie o nezosobášených dvojiciach (čo v zásade znamená potrebu využiť analógiu).

Vyživovacie povinnosti sú upravené v Haagskom protokole z roku 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Pravidlo týkajúce sa dôsledkov manželstva (článok 9 ods. 2 Občianskeho zákonníka) zahŕňa osobné dôsledky aj dôsledky ovplyvňujúce majetok. Uplatňuje sa preto spoločný osobný štatút manželov v čase sobáša; v opačnom prípade sa uplatňuje osobný štatút alebo právo obvyklého pobytu jednej zo strán, ktoré si spoločne zvolia prostredníctvom úradného aktu vykonaného pred uzatvorením manželstva. Ak k takejto voľbe nedošlo, rozhodné právo, je právo krajiny, v ktorej majú bezprostredne po sobáši spoločný obvyklý pobyt, v opačnom prípade právo miesta, kde sa konal sobáš.

Zmluvy alebo dohody, ktoré stanovujú, menia alebo nahrádzajú majetkový režim manželov, sú platné, pokiaľ sú v súlade s právom, ktorým sa riadia dôsledky manželstva, alebo s právom krajiny štátnej príslušnosti alebo obvyklého pobytu jednej zo strán v čase vykonania (článok 9 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

3.7 Závety a dedičstvo

Španielsko uplatňuje ustanovenia nariadenia č. 650/2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve. Podľa tohto nariadenia sa uplatňuje právo miesta obvyklého pobytu zosnulého v čase smrti, pokiaľ si zosnulý nezvolil ako rozhodné právo štátu, ktorého je štátnym príslušníkom.

Forma závetov sa upravuje Haagskym dohovorom z roku 1961.

3.8 Nehnutelnosti

Podľa článku 101 ods. 1 občianskeho zákonníka sa vlastnícke, majetkové a ďalšie práva na nehnuteľnosti a ich zverejnenie riadia právom miesta, kde sa nachádzajú, čo sa vzťahuje aj na hnutelný majetok. Na účely vzniku alebo postúpenia práv na tovar v tranzite sa má za to, že tovar sa nachádza na mieste, odkiaľ bol odoslaný, pokiaľ sa odosielateľ a príjemca výslovne alebo ticho nedohodnú, že tovar sa nachádza v mieste určenia. Lode, lietadlá a železničné dopravné prostriedky a všetky práva, ktoré sa na ne viažu, podliehajú právnym predpisom vlajkového štátu alebo krajiny registrácie. Automobily a ostatné prostriedky cestnej dopravy podliehajú právnym predpisom miesta, kde sa nachádzajú. Vydávanie cenných papierov sa riadi právnymi predpismi miesta ich vydania.

3.9 Platobná neschopnosť

Prípady, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti [nariadenia Rady č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní](#), sú upravené v [zákone o platobnej neschopnosti č. 22/2003 z 9. júla 2003](#). V článku 200 uvedeného

zákona sa stanovuje, že konkurzné konanie v Španielsku a jeho výsledky a postupy na vykonanie a uzatvorenie tohto konania sa vo všeobecnosti riadia španielskym právom [zákonom č. 22/2003 z 9. júla 2003, ktorý bol zmenený zákonom č. 9/2015 o naliehavých opatreniach v oblasti platobnej neschopnosti (Úradný vestník z 26. mája 2015)]. Zákon o platobnej neschopnosti takisto obsahuje ustanovenia medzinárodného práva súkromného, ktorými sa stanovuje rozhodné právo v rôznych právnych vzťahoch v rámci konania.

■ Posledná aktualizácia: 08/12/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.